

30

ÉRDEKESSÉG

PETŐFI SÁNDORRÓL

Beluska Éva összeállítása különböző forrásokból

Petőfi Sándor élete

1. Petőfi Sándor rövid élete elképesztő részletességgel dokumentált. A naplójának és rendkívüli népszerűségének köszönhetően szinte napra pontosan ismerjük, hogy mikor merre járt, mit csinált és kivel találkozott.

The Life of Sándor Petőfi

1. The short life of Sándor Petőfi is documented in astonishing detail. Thanks to his diary and extraordinary popularity, we know almost exactly where he went, what he did and who he met.

2. Költői karrierjét 18 éves korától számítjuk, ekkortól már újságokban is megjelentek művei. 8 év alatt mintegy 1000 verset költött, ebből körülbelül 850 maradt fenn az utókor számára.

Ez évente átlagosan 125 vers megírását jelenti.

2. His poetic career is counted from the age of 18, by which time his works were already published in newspapers. In 8 years, he wrote about 1000 poems, of which about 850 have survived for posterity. That's an average of 125 poems written each year.

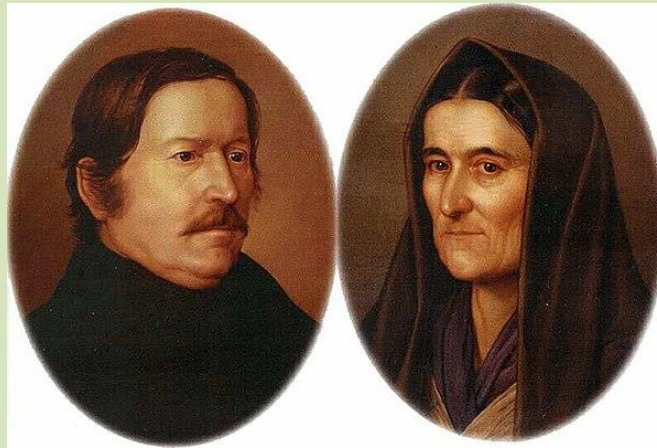

Petőfi családja

3. **Petrovics István**, a költő **édesapja nagyon ügyes vállalkozó** volt, több helyen üzemeltetett kocsmát és mészárszéket, és különböző ingatlanokkal is kereskedett.

A viszonylagos jólétben Petőfinek boldog és gondtalan gyerekkor adatott meg. Édesanyja: Hrúz Mária

4. **Apai ágon nemesi családból származott**, de ez nem illett a nép fia imidzsbe, ezért Petőfi nem is nagyon hangoztatta.

Petőfi's Family

3. **István Petrovics**, the father of the poet, was a very skillful entrepreneur, he operated taverns and butcher shops in several places, and traded in various properties. Petőfi was given in relative prosperity a happy and carefree childhood. Mother: Hrúz Mária

4. On the paternal side, **Petőfi came from a noble family**, but this did not fit the image of the people's son, so he **did not even mention it very much**.

Petőfi szülőháza

5. Petőfi Sándor születési helye körül is majd hetvenéves vita alakult ki a kutatók között. Az sem segített, hogy a költő a saját okmányaiban is gyakran cserélgette ezt az adatot és előfordult, hogy a születési évét is megváltoztatta, ha az előnyösebb színben tüntette őt fel. Szóba került Szabadszállás, Félegyháza, Kunszentmiklós és Dunavecse is. Jókai Mór, a költő barátja hol Szabadszállást, hol Kiskőröst emlegette.

Az irodalomtörténészek végül Kiskőrösben állapodtak meg elsősorban azért, mert ott anyakönyvezték a költőt.

Petőfi szülőháza Kis-Kőrösön

Annus 1823us Baptismi in Ecclesia Evang. A. C. ad. Kis-Kőrösensi. 127.
per Michaelum Martinij et Josephum Tschoppkij. V. D. M. Locales.

Num. ord.	Data Infantis.	Nomen et Cognomen. Parentum.	Nomen et Cognomen. Suscriptorum et Testium.
Mense Januario.			
1.	1. Alexander.	Stephanus Petrovics Maria Koryd.	Lex. A. B. Juvenis, Carolus Martinij cum Anni sua Ludovica. A. B. Amali Danga. cum Ans: Dr. M. Virginia, A. B. Kovattay.
2.	2. Sasanna.	Paulus Hoffko Susanna Gyurik.	Lex: István Hiltus. cum Ans: Maria Michaelis Tschopp. cum Ans: Helena.
3.	3. Andreas.	Engel Bomba Susanna Fekleny.	Lex: Paulus Lidik cum Ans: Maria, Elisabeth. Kirsteniczki, Elisabetha Lepoldi.
4.	4. Paulus.	Paulus Tschopp Susanna Tschopp.	Lex: István Hiltus, Anna Tschopp. Susanna Hoffko, Barbara Spangyösk.

Petőfi's Birthplace

5. Around the birthplace of Sándor Petőfi, there was a seventy-year dispute among researchers. It also did not help that the poet often changed this information in his own documents, and sometimes he also changed his year of birth whenever that was advantageous for him.

Literary historians finally agreed in Kiskőrös, primarily because the poet was registered there.

Petőfi tanulmányai

6. A költő már ötéves korától iskolába járt.

Összesen 9 különböző intézményben tanult, általában igen jó eredménnyel. Aztán 18 évesen megunta a dolgot és elment inkább színésznek.

7. Az iskolák befejeztével **Petőfi mindenképpen színésznek szeretett volna állni, azonban furcsa hangja miatt sosem ért el túl nagy sikereket.** A következő évek gyalogos vándorlással és rengeteg nélkülözéssel teltek. **A költő egyszer még katonának is beállt, csak hogy ne haljon éhen, azonban néhány hónap múlva gyakori betegeskedései miatt leszerelték.**

8. A Borozó című Verse jelent meg először nyomtatásban, 1842-ben, Petrovics Sándor néven írt alá.

9. A második nyomtatásban megjelent verse: **Hazámban**, már Vörösmarty figyelmét is felkeltette. De mivel semmit nem mondott neki a Petőfi név, azt gondolta, hogy valamelyik ismert, idősebb költő álneve lehet.

Ez volt az első vers, amit a költő Petőfi Sándor néven írt alá.

A handwritten signature in cursive script, reading "Petőfi Sándor". The ink is dark and the handwriting is fluid, characteristic of the poet's personal signature.

Petőfi's studies

6. The poet **went to school already from the age of five**. In total, he studied in 9 different institutions, usually with very good results. Then, **at the age of 18, he got bored of it, and went to become an actor**.

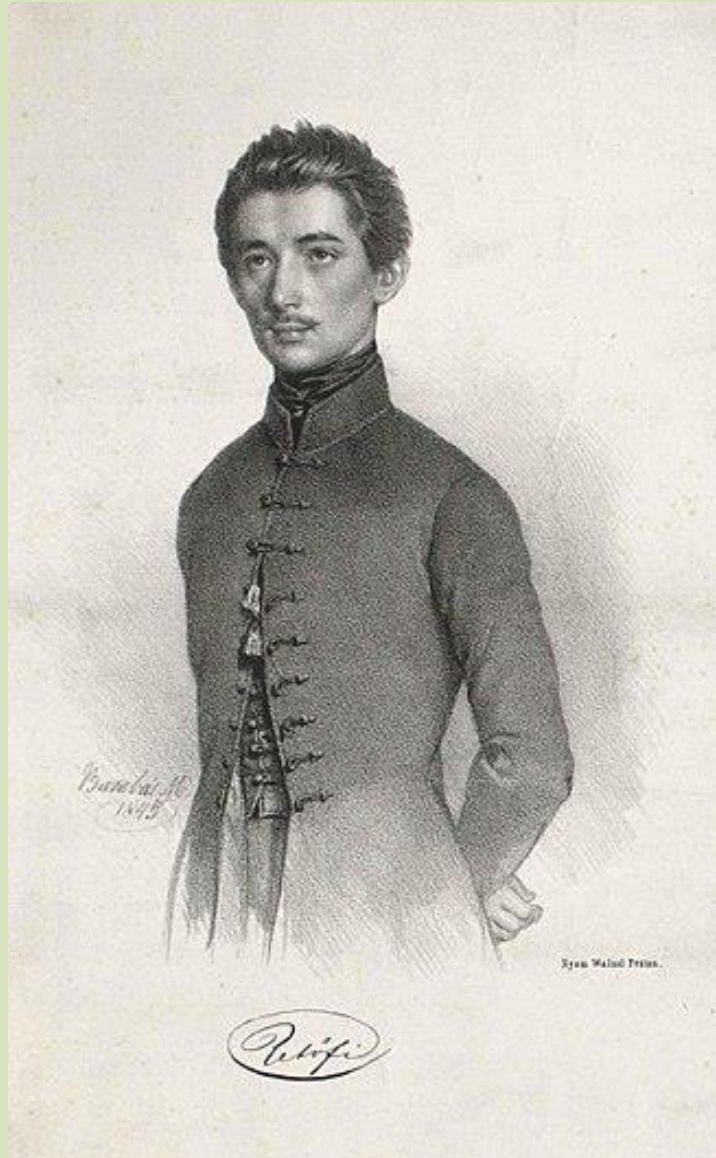
7. After graduating from school, Petőfi whole-heartedly **wanted to become an actor, but due to his strange voice, he never achieved much success**. The following years were filled with wanderings from place to place and plenty of deprivation. The poet once even enlisted as a soldier, just to avoid starvation to death, however, after only a few months, he was dismissed due to his frequent illnesses.

8. His first poem titled 'The Wine Bar' appeared in print in 1842 signed as Petrovics Sándor.

9. His second poem published and signed by the poet under the name of Sándor Petőfi, titled 'In My Country', already attracted the attention of Vörösmarty, but since he did not know about the name Petőfi, he thought that could be the pseudonym of some well-known, older poet.

A handwritten signature in cursive script, reading "Petőfi Sándor". The signature is written in dark ink on a light background.

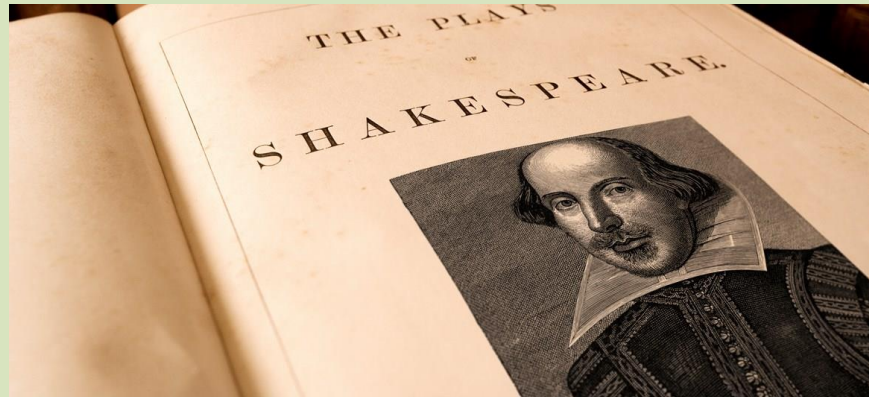
10. Arany János szerint
Barabás Miklós
könyomatán hasonlít
Petőfi Sándor a
legjobban saját magára.

10. According to
János Arany, it is in
the **stone print of**
Miklós Barabás that
Sándor Petőfi most
resembles himself.

11. **Petőfi Sándor egészen 1844-ig rengeteget nélkülözött, nyomorban és betegségben élt, alkalmi munkákból és színészkedésből tartotta fenn magát. De még ilyen körülmények között is fejlesztette a német és francia nyelvtudását, sőt olaszul is igyekezett megtanulni.**

12. **A költő nagy Shakespeare rajongó volt.**

11. **Until 1844, Sándor Petőfi was destitute, living in poverty and illness, and sustaining himself from occasional jobs and acting. But even in such conditions, he improved his knowledge of German and French, and even tried to learn Italian.**

12. **The poet was a great Shakespeare fan.**

13. Petőfi Sándor a **költészet mellett a kapcsolatépítésben volt hihetetlenül sikeres**. Kiterjedt és befolyásos baráti köre többször megmentette az éhhaláltól, és támogatói a legnagyobb nélkülözésből is újra és újra kisegítették.

14. Jó példa elragadó személyiségére, hogy amikor a debreceni nélkülözést megunva 1844 februárjában gyalog indult Budapestre, **Egerben a neki szállást adó papokat annyira lenyűgözte verseivel, hogy nem csak pénzt, de szekeret is kerítettek az utazásához**.

15. Pesten személyesen is felkereste Vörösmartyt és Bajza Józsefet, hogy őszinte véleményüket kérje költeményeiről. **Pönögei Kis Pál néven mutatkozott be**, hogy igazat mondjanak neki, majd a dicséretnek után hamar felfedte, ki is ő valójában.

13. In addition to poetry, **Sándor Petőfi was incredibly successful in building relationships**. His extensive and **influential circle of friends repeatedly saved him from starvation**, and his supporters helped him out of even the greatest deprivation again and again.

14. A good example of his delightful personality is that when, tired of the deprivation of Debrecen, he set out on foot to Budapest in February 1844, in Eger he **impressed the priests who housed him so much with his poems that they provided him not only money but also a carriage for his journey**.

15. In Pest, he personally visited Vörösmarty and József Bajza to ask for their honest opinion on his poems. In order to get to get honest opinions, **he introduced himself as Pönögei Kis Paul**, and only after the praises, he revealed who he really was.

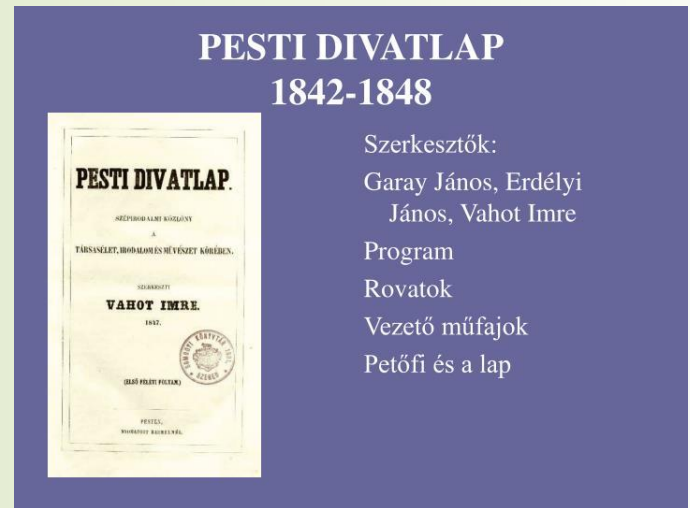
Nyomorból az országos hírnév felé

16. Végül a nyomortól is a nagy **Vörösmarty Mihály mentette meg kedvenc költőnket.** Végső elkeseredésében ugyanis Petőfi egyszerűen besétált az általa Magyarország egyik legnagyobb emberének tartott Vörösmartyhoz, hogy ugyan valahogy segítsen már neki. És így is lett. **Vörösmarty kapcsolatain keresztül kiadták a verseit és innentől kezdve Petőfinek sem voltak többé anyagi gondjai.**

A Pesti Divatlap szerkesztője lett.

17. Ekkor már elég pénze volt ahhoz is, hogy kávéházba járjon.

És ez az apróság a magyar történelmet is megváltoztatta Március 15-én.

From misery to national fame

16. Finally, it was the great **Mihály Vörösmarty who saved our favorite poet from misery.** In his final desperation, Petőfi simply walked into Vörösmarty's, - which he considered one of the greatest men Hungary-office to ask for help. **Through Vörösmarty's connections, his poems were published, and from then on Petőfi no longer had financial problems.**

He also became the editor of the Pesti Fashion Magazine.

17. By this time, he also had enough money to go to the café.
And this little thing also changed Hungarian history on March 15th.

18. Petőfi balkezes volt, de mindkét kezével egyaránt jól tudott írni.

19. Kevésbé ismert, de Petőfi elég sokat sportolt: **jól vívott és remek evezős is volt.**

20. 1844. október 12-én, a Szökött katona című népszínműben lépett fel utoljára színházban.

18. Petőfi was left-handed, but he could write equally well with both hands.

19. It is less known, but Petőfi played quite a lot of sports: **he was good at fencing and was also a great rower.**

20. On October 12, 1844, he made his last appearance in the theatre as an actor.

Petőfi, a költő

21. Kedvenc nemzeti költőnk nem sokáig gyötörte magát a művei formába öntésével. **A János vitéz című elbeszélő költeményét például hat nap és hat éjszaka alatt írta.**

22. Zöld Marci c. népszínművét – amit egyébként szintén egy hét alatt írt – **nem fogadta el a színházi bíráló bizottság, ezért aztán Petőfi elégette az egészet.**

23. Petőfi Sándor népszerűsége egyáltalán nem volt töretlen. **A Pesti Divatlappal konkuráló újságokban sokan bírálták, sőt gúnyolták őt az egyszerű stílusa miatt.**

Petőfi, the poet

21. Our favorite national poet did agonize much on giving special format to his works. For example, **he wrote the ‘János Vitéz’ narrative poem in six days and six nights.**

22. His folk play ‘Marci Zöld’ – which, incidentally, he also wrote in a week – **was not accepted by the theatrical judging committee, so Petőfi burned the whole thing.**

23. The popularity of Sándor Petőfi was by no means unchallenged. In the newspapers competing with the Pesti Fashion Magazine, **a lot of people criticized and even mocked him for his simple style.**

Szendrey Júlia

24. **Petőfi** tényleg nagyon szerelmes volt **Szendrey Júliába**, azonban udvarlása alatt véletlenül mégis majdnem elvett egy **debreceni színésznőt, Prielle Kornéliát**. A hirtelen felindulásból kötendő házasságot csak a lelkesz akadályozta meg, akit egyáltalán nem hatott meg a költő lelkesedése. Szerencsére Szendrey Júlia egészen megértően viszonyult a történetekhez, így a láng lelkű költő viszonylag hamar kimagyarázta magát és ismét szent volt a béke, és Szendrey Júlia lett a felesége.

Júlia Szendrey

24. **Petőfi** was very much in love with **Julia Szendrey**, however, during his courtship, he accidentally almost married an actress from Debrecen, **Kornelia Prielle**. The marriage, which had to be concluded out of a sudden passions, was prevented only by the pastor, who was not at all impressed by the enthusiasm of the poet. Fortunately, Júlia Szendrey was quite sympathetic to what had happened, so the passionate poet excused himself relatively quickly and peace was sacred again between them and got married.

Petőfi Sándor

SZEPTEMBER VÉGÉN

Még nyílnak a völgyben a kerti virágok,
Még zöldel a nyárfa az ablak előtt,
De látod amottan a téli világot?
Már hó takará el a bérci tetőt.
Még ifju szivemben a lángsugarú nyár
S még benne virít az egész kikelet,
De íme sötét hajam őszebe vegyül már,
A tél dere már megüté fejemet.

Elhull a virág, eliramlik az élet...
Úlj, hitvesem, úlj az ölembe ide!
Ki most fejedet kebelemre tevéd le,
Holnap nem omolsz-e sirom fölibe?
Oh mondd: ha előbb halok el, tetemimre
Könnyezve borítasz-e szemfödelet?
S rábírhat-e majdan egy ifju szerelme,
Hogy elhagyod érte az én nevemet?

Ha eldobod egykor az özvegyi fátyolt,
Fejfámra sötét lobogóul akaszd,
Én feljövök érte a síri világból
Az éj közepén, s oda leviszem azt,
Letörlni véle könnyűimet érted,
Ki könnyeden elfeledéd hivedet,
S e szív sebeit bekötözni, ki téged
Még akkor is, ott is, örökre szeret!

Koltó, 1847. szeptember

September Ending Sándor Petőfi

Still bloom in the valley the gardens of flowers,
The poplar's still greening by windows ajar,
But see how the winter-world lowers and lowers,
Already there's snow on the mountains afar.
Still young in my heart is the blazing-rayed summer,
There all of the springtime still blossoms so fair;
But see how my dark head is touched with a glimmer
Of wintery hoarfrost bethreading my hair.

As flowers must wither, so life must be fleeting. . .
So come, my betrothed, to my arms and my breast!
Shall you, whose sweet head on my heart hears its beating,
Tomorrow fall down on the grave where I rest?
If I should die first, O say, would you cover
My corpse with a pall, would you weep and exclaim?
And could a young swain, then, become your new lover,
And make you for his sake relinquish my name?

If ever you cast off the veil of the widow,
Yet hang it, dark banner, upon my gravestone,
And up from the graveworld shall rise my poor shadow
And take it at midnight, and fall back alone,
And use it to wipe off the tears I'd be shedding
For her who forsook her admirer and friend;
To dress the heart's wounds and to bind up its bleeding,
That, though in the grave, loves you yet without end!

Petőfi és Szendrey 1847.
szeptember 8-án
házasodtak össze,
ezután Koltóra mentek
nászútra, ahol a Teleki-
kastélyban töltötték a
mézesheteket.
Itt írta a Szeptember
végén című verset
feleségéhez, Szendrey
Júliához.

Sándor Petőfi and Júlia
Szendrey were married on
September 8, 1847, and
spent their honeymoon in
Kolto, in the Teleki Castle.
This is where the poem
The end of September
arose.

Petőfi a forradalmár

25. Bár a forradalomnak valóban Petőfi Sándor volt az arca, a frissen megalakult első felelős magyar kormány ténykedése már egyáltalán nem tetszett neki. Petőfi nem kedvelte a királyságot, az ország jövőjét a köztársaságban látta – ez a gondolat azonban abban az időben még túl radikálisnak számított. A politikai karrierjének így aztán elég hamar vége is szakadt.

Petőfi, the revolutionary

25. Although Sándor Petőfi was indeed the face of the revolution, he did not like the actions of the newly formed First Responsible Hungarian government at all. He did not like the kingdom; he saw the future of the country in the republic – but this idea was considered too radical at the time, and his political career ended soon.

1848. március 15-ike a pesti forradalom s egyszersmind Petőfi napja. A márciusi ifjak vezéreként az események egyik főszereplője. A 12 pont mellett a Nemzeti dal a népakarat legfontosabb kifejezője.

A költő forradalom jövendölése megvalósulni látszott, s ő a megálmodott szerepnek megfelelően egy népmozgalom élére került. Ismeretes, hogy március 15-én reggel, amikor a bécsi forradalom hírért vették, Petőfi kezdeményezésére határoztak úgy a Pillwaxban összesereglett ifjak: az eredetileg 19-re tervezett népgyűlést azonnal meg kell tartani. A nevezetes nap eseményeit (még hatásuk alatt, 15-én éjjel, illetve 16-án) prózában is, versben is megörökítette

Nemzeti dal.

Talpra, magyar, hí a' haza!
Itt az idő, most vagy soha!
Rabok legyünk vagy szabadok?
Ez a kérdés, válaszzatok! —
A' magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Rabok voltunk mostanáig,
Kárhozottak ősapáink,
Kik szabadon éltek haltak,
Szolgaföldben nem nyughatnak.
A' magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Schonnai bitang ember,
Ki most, ha kell, halni nem mer,
Ki nek drágább rongy élete,
Mint a haza becsülete.
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Fényesebb a' láncznál a' kard,
Jobban ékesíti a' kart,
És mi még is lánczot hordtunk!
Ide veled, régi kardunk!
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

A' magyar név megint szép lesz,
Múltó régi nagy híréhez,
Mit rá kentek a' századok,
Lemossuk a' gyalázatot.
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Hol strjaink domborúlnak,
Unokáink leborúlnak,
Es áldó imádság mellett
Mondják el szent neveinket.
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Petőfi Sándor.

*Az 1848. március 15-én kivívott szabadság után legelőször megalkotott
párhuzamos szöveg a magyar szabadság első felkiáltása.
Petőfi Sándor*

The revolutionary poet

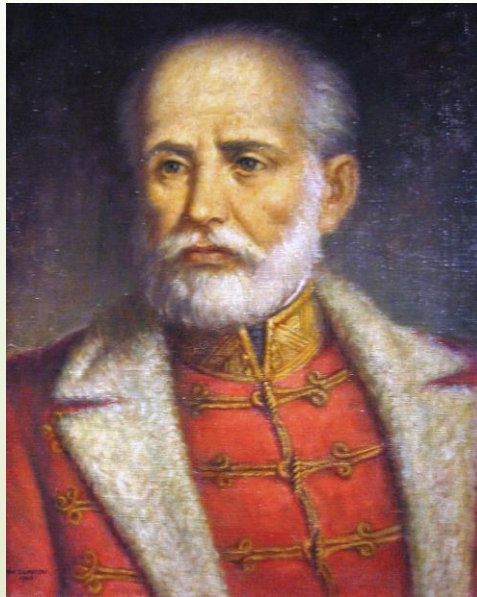
March 15, 1848, is the day of the Pest Revolution and Petőfi. As the leader of the March youth, he is one of the main protagonists of events. In addition to the 12 points, the *National Song* is the most important expression of the will of the people. The poet's prophecy of revolution seemed to come true, and he was placed at the head of a popular movement in accordance with the dreamed-up role. It is known that on the morning of March 15, when the news of the Viennese revolution was received, **it was on Petőfi's initiative** that the young people gathered at Pillwax decided that the people's assembly, originally planned for the 19th, should be held immediately. **He captured the events of that famous day, in prose and in verse.**

26. Igaz, hogy a **seregben Bem József a fiaként szerette Petőfit**, de **Klapka György** tábornok például zabolázatlan természete miatt kifejezetten **nem kedvelte. Klapka és Petőfi minden találkozásukkor összevesztek.** A tábornok egyszer még házi őrizetbe is záratta a költőt, és az is előfordult, hogy **Görgey Artúr** hadügy miniszternek kellett

közbenjárni, hogy Petőfit megmentse a komolyabb következményektől.

26. It is true that **József Bem loved Petőfi as his son** in the army, but **General György Klapka did not like him at all**, specifically because of his unbridled nature. **Klapka and Petőfi quarreled every time they met**, the general once even put the poet under house arrest. **Artúr Görgey the Minister of Defense** had to intercede to save Petőfi from more serious consequences.

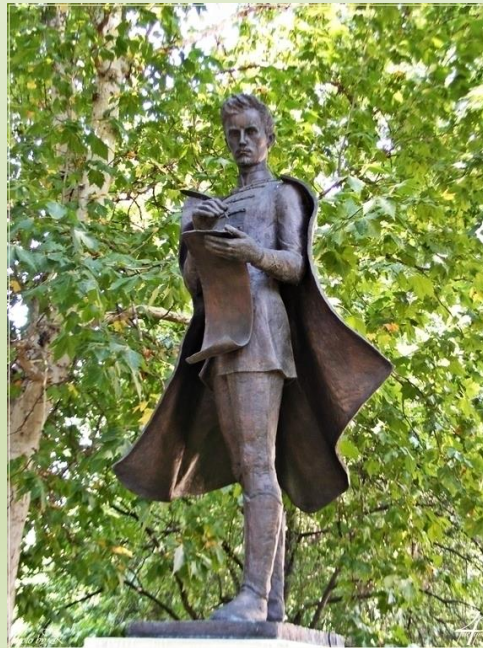
Petőfi, az ember

27. A költő imádta a feltűnést.

Abban a korban, amikor a férfiak frakkot és kalapot viseltek, ő ragaszkodott a zsinóros atillához és a kucsmához. Gyakran hordott fokost a kezében és a korabeli beszámolók szerint **nem a járdán, hanem az út közepén közlekedett.**

28. **Petőfi igen hiú is volt**, vagy csak remekül érezte a személyes brandépítés fontosságát – ahogy ma mondanánk. Gyűlölte a fényképeket, mert azokon nehezen lehetett utólagosan módosítani. **Sokkal jobban kedvelte, ha rajzok és festmények készültek róla, amiket kedvére alakíthatott.**

Petőfi, the man

27. **The poet loved éclat.** In the era when men wore tailcoats and tall hats, he insisted on braided atilla and fur hats. He often carried a 'fokos' in his hand and, according to contemporary accounts, **did not walk on the sidewalk but in the middle of the road.**

28. **Petőfi was also very vain**, or he just had a great feeling of the importance of personal brand building – as we would say today. **He hated photographs because they were difficult to modify afterwards**, he much preferred to have drawings and paintings of him that he could have changed to his liking.

Petőfi, a hírneves költő

29. Friedrich Nietzsche német filozófus fiatalon több Petőfi-verset is megzenésített.

Szófiában, az Iván Sisman utcában egy iskola falát díszíti a Szabadság, szerelem! című Petőfi vers magyar és bolgár nyelven.

A magyaron kívül a kínai az egyetlen nyelv, amelyen megjelent Petőfi összes költeménye. Hszing Vanseng fordításában az 1990-es évek végén hat kötetben, 2628 oldalon jelent meg Petőfi Sándor összes költeménye. Ezt megelőzően válogatott verseit összesen 120 ezer példányban, 42 kiadásban adták ki Kínában. A kínai nyelvű Petőfi-fordítások negyedmillió példányt értek el. **Petőfi versei Kínában az általános iskolai tananyagban szerepelnek.**

Kínában is van két szobra, méghozzá Pekingben és Sanghajban.

Petőfi, the famous poet

29. The German philosopher Friedrich Nietzsche, at a young age, set several Petőfi poems to music.

In Sofia, Bulgaria on Ivan Sisman Street, **the wall of a school is decorated with a Petőfi poem: 'Freedom, Love!' in Hungarian and Bulgarian.**

Apart from Hungarian, Chinese is the only language in which all of Petőfi's poems have been published. In the late 1990s, Xing Vanseng translated all the poems of Sándor Petőfi in six volumes, 2628 pages. Prior to this, his selected poems were published in China in a total of 120 thousand copies, 42 editions. Petőfi translations in Chinese reached a quarter of a million copies. **Petőfi's poems are included in the primary school curriculum in China.** There are two statues of Petőfi in China, namely in Beijing and Shanghai.

30. Petőfi halála

A tudomány mai álláspontja szerint **Petőfi elesett a segesvári csatában.**

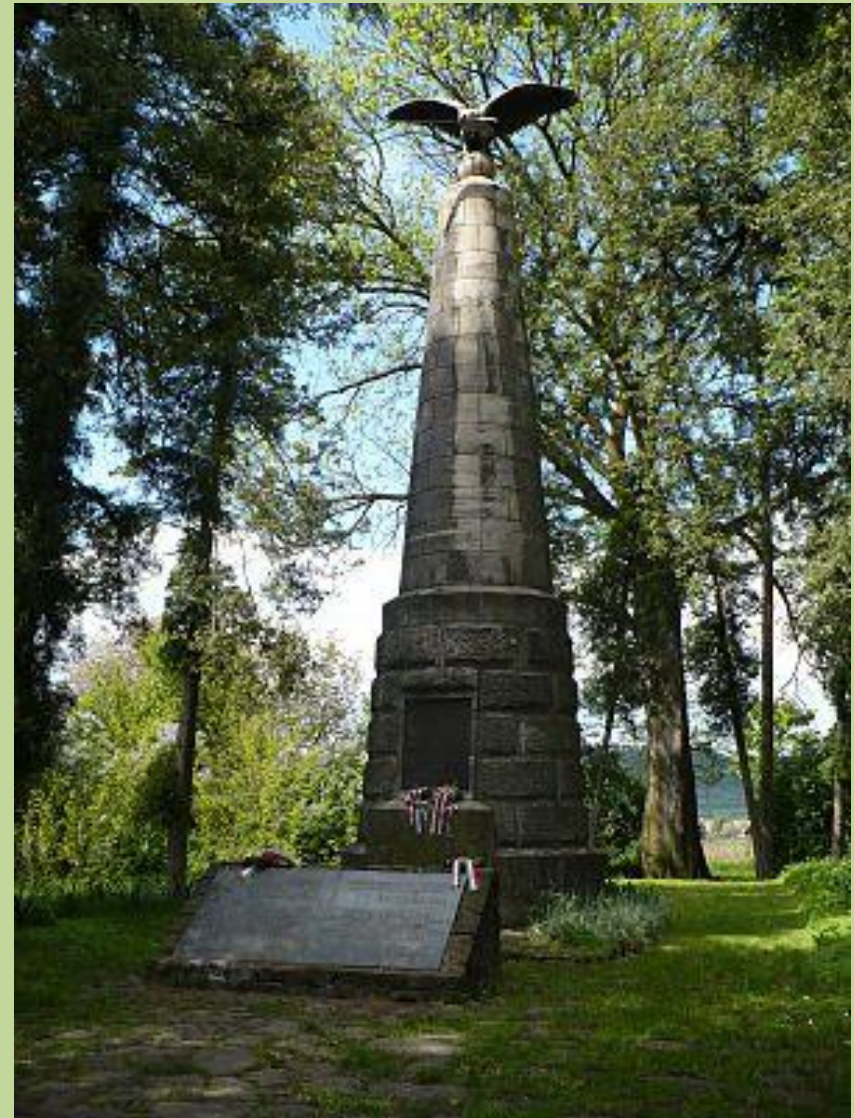
Mások ezt vitatják, szerintük hadifogolyként Szibériába hurcolták, ahol később vagy kivégezték, vagy természetes halállal halt meg.

Teória a barguzini sírról

A **barguzini sír** legendája egy eichgrabeni író, H. F. Boenisch 1936-ban megjelent cikke alapján keletkezett, majd tovább erősített Ivanovics Skridelszkij orosz alezredes története, aki állítása szerint korábban Jakutiában szolgált, s ott a száműzöttek 1875. évi hivatalos listáját lapozgatva megakadt a szeme egy

1857. május 18-án Ikatovo faluban meghalt rab, **Alekszandr Sztjepanovics Petrovics** nevén.

Ő ebből Petőfi Sándor viasszaszlávosított nevére következtetett.

Petöfi's death (disappearance)

30. According to the current state of science, Petöfi fell in the Battle of Sighisoara.

Others dispute this, claiming that he was taken as a prisoner of war to Siberia, where he was later either executed or died by natural death.

The theory of the Tomb of Barguzin

The legend of the **Barguzin tomb** arose from an article by an Eichgraben writer, H. F. Boenisch, published in 1936, and then further reinforced by the story of the Russian Lieutenant Colonel Ivanovich Skridelsky, who claims that he had previously served in Yakutia, and there, flipping through the official list of exiles of 1875, he discovered a prisoner named **Alexander Stepanovich Petrovich**, (Petöfi's old family name) **who died in the village of Ikatovo on May 18, 1857.**

